

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jedem mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tujje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Po Kronstadtskih slavnostih.

Potibnile so hrupne veselice, ki so se praznovali pretekli dne v bližini ponosne prestolice mogočne severne države, odplulo je brodovje republike francoske, ki je tako sijajno in slovesno bilo vspreneto v državi, katera je eminentno monarhistična. Različna oblika vlade obec držav ni zadrževala naroda ruskega, niti oficijskih krogov, da ne bi prav presrčno in neprisiljeno v sprejeli zastopnikov naroda francoskega. Mejsobno spoznavanje mej zapadnim starim kulturnim narodom in mladim orjakom na vzhodu, kateri že davno ne stoji več na tradicionalno znanih glinastih nogah, rodilo je simpatijo mej narodom francoskim in ruskim, katera tako preseda nekdanjim „prijateljem“ Rusije, Nemcem.

Kdor je opazoval zadnje dni pisavo nemških listov tam gori v „reichu“ in videl, kako sta jih ostavila znana nemška hladnokrvnost in flagmatičen mir, moral se je nebote pouprašati: Za Boga svestega, kaj pa se je vender zgodilo, da se je obrnil ves srd papirnatih glasil nemških proti temu shodu, kakor da se je sklepala in kovala zarota proti Nemčiji, proti evropskemu miru?

In vender se ni zgodilo prav nič drugega, nego da se je zopet jedenkrat pred svetom sijajno poudarjalo te, kar je itak znano bilo slahernemu, o čemur niti ponosna Germanija sama ni mogla gojiti najmanjega dvoma. Francosko-rusko prijateljstvo potrdilo se je vnovič, dobito je nekako bolj konkretno obliko, kar seveda nikakor ne more biti po volji Germaniji, ki z oboroženo roko čuva svoj plen, ki ga je odtrgala pred 20 leti od telesa Francije.

Vsako dalnje približevanje po narodnosti svoji in po obliki vlade tako različnih držav, kakor sta Francoska in Rusija, moti mirno spanje mogočne Germanije, ki še ni prebavila svojega plena. V težkih, nemirnih sanjah stoka in se zvija, grozne podobe stopajo jej pred oči, kajti slaba vest ne daje jej miru. V tem strahu trudila se je pod pretezo, da brani mir evropski, pridobiti si zaveznice in posrečilo se jej je res, da se je sklopila trojna zveza.

Le-ta pa je morala roditi protitežo in tako nastalo je samo po sebi približevanje Francije k

Rusiji. Že Bismarck, ko je bil še na vrhuncu svoje oblasti, trudil se je na vso moč, da je držal vsaksebi republiko in pa carstvo, češ, saj mej tako različnima faktorjem ni mogoče združenje. A Bismarck je šel, ne da bi bil dosegel svoj namen. Zgodilo se je baš to, kar je on hotel preprečiti na vsak način.

Trudil se je sicer Bismarck, da bi vzdržal staro prijateljstvo Nemčije z Rusijo, na katero je tudi pokojni stari cesar Viljem pokladel toliko važnost. A ni se mu posrečilo, kajti razmere postajale so vedno hladnejše in hladnejše. Mladi cesar Viljem bil je dvakrat v Rusiji, da ponovi staro prijateljstvo — a zaman. Kronstadtski dogodki so pokazali jasno, da Francija in Rusija se bodeta približavali vedno bolj, ker ju vežejo jednak interes, v Kronstadtu doživel je nemška politika težek poraz, na katerega pa je morala biti pripravljena. Ta poraz je tem občutljivejši, ker poset francoskega brodovja na Angleškem, kjer je bode v sprejela kraljica Aangleška, kaže jasno, kako sodi o tem praktični John Bull, ki se neče zameriti nikomur, a tudi ne vezati na nikogar. Vse nemško glorifikovanje potovanja cesarjevega na Angleško kaže se vedno manj opravičeno. Kaže se vedno jasneje, da Nemčija tudi v Angliji ni dosegla svojih namenov, kakor jih ni na Ruskem.

Otdod pa izvira arh, ki se je polotil nemške žurnalistike v „reichu“, ko je videla, da nobena moč ne more zadržati zveze mej Rusijo in mej Francijo, katera utegne postati usodepolna za Nemčijo in jo spraviti v tak položaj, v kakoršnega je ona spravila l. 1859 jedno izmej svojih zaveznic. Razloček je le ta, da baš ta zavezница, pozabivši na preteklost, bode ščitila z drugo svojo nekdanjo sovražnico ledje bivše svoje smrtne nasprotnice. Tako se spreminjačo časi.

Družbe sv. Cirila in Metoda VI. redna velika skupščina

v Kamniku dn. 23. julija 1891.

(Dalje.)

Prvomestnik vpraša, da-li želi kateri zastopnik kaj pripomniti tajnikovemu poročilu o tej upravni dobi? — Skupščinar Fran Podkrajšek omenja, da je iz poročila razvidno, kako požrtvo-

valno in previdno je doslej vodstvo izvrševalo svojonalogo v dosego društvenih smotrov. Družbeniki pač smejo biti zadovoljni, da so družbine zadeve v tako dobrih, spretnih rokah. Méni, da govorim v zmisli vseh navzočnih zastopnikov, če predlaga, naj se ob tej slovesni priložnosti izreče iskrena zahvala vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda. Ta nasvet sprejme zbor z občnim odobravanjem. Prvomestnik konstatuje, da je s tem soglasno odobreno tudi tajnikovo izvestje.

V. Glavni blagajnik dr. Josip Vošnjak poroča o denarnem stanju družbe sv. Cirila in Metoda. Skupščinarjem na razpolaganje je bil tiskani račun.

Potem račun pojasni in spopolni z naslednjim izvestjem:

Račun za V. društveno leto 1890 kaže povoljnje številke, kakor za I. 1889, ker so bili dohodki za 2000 gld. višji od prejšnjega leta v veseli dokaz, da prepričanje o potrebi in o koristnem delovanju naše družbe prodira čedalje bolj v vse katoliško in narodno čuteče krogo.

Dohodki so znašali 7505 gld. 82 kr., mej katerimi sta vprvič veledušna podpora sl. kranjskega deželnega zborna v znesku 1000 gld. in sl. mesta Ljubljanskega v znesku 400 gld., dalje volilo 500 gld. nepozabnega slovenskega rodoljuba Fr. Kotnika na Verdu. Pristopilo je družbi šest pokroviteljev, ki so uplačali po 100 gld. Za prodane knjige je bilo prejetih 235 gld. 83 kr. *) in za naznanila v „Vestniku“ 211 gld. 20 kr.

Nasproti ugodnejšim dohodkom so se troški znižali, ker v tem letu družbi ni bilo treba za šolske zgradbe pripomoči. Družbini zavodi so stali družbo 2666 gld. 75 kr., od katerih spada 1296 gld. 75 kr. podpore za trirazredno šolo z otroškim vrtem pri sv. Jakobu v Trstu. Račun Tržaške podružnice pa izkaže za to šolo 2919 gld. 26 kr. troškov, iz česar je razvidno in se mora z največjo pohvalo omeniti, da je podružnica sama, podpirana od ženske tržaške, nabrala veliko vsoto 1650 gld. pri tržaških Slovencih in Slovenkah. Slava jim o tej žrtoljubnosti. (Slava.) Družba je tudi to leto podpirala narodno šolstvo

*) Faktično se je za knjige več skupilo, ta vsota obsega le tisti denar, ki je bil specializiran kot dohodek prodanih izvodov. Mnogo podružnic so pa za knjige poslale kar v glavni vsoti.

LISTEK.

Igrača.

(Novela E. Krasilnjikove, prevel Vojskar.)

(Dalje.)

Čuvašev se je opravičeval s tem, da, ker pije večkrat pri njih čaj, hoče prinašati svoj del v njih gospodiustvo, ali s tem, da je videl na cesti v oknu prodajalnic kaj zapeljivega in se ni mogel vzdržati, da bi ne kupil.

Doneski druge vrste bile so gledališke ustorne. Čuvašev jih je dobival od svojih znancev pogosto in jih z raznimi bolj ali manj posrečenimi izgovori ni plačal.

Hodili so vsi trije skup, a Marija Ivanovna je malo pazila na mlada človeka. Mej odmorom, ko sta hodila Čuvašev in Olga sprehajat se v foyer, začela je Marija Ivanovna dremati na svojem naslanjači; njo, utrujeno od dela, je malo zanimala predstava, in rada bi bila ostala doma, a zdele se jej ni popolnoma primereno izraziti to željo.

Marija Ivanovna dvojila je že davno, da ni privlekel angleški jezik Čuvaševa k njeni bra-

tranki. Po strani je pozvedela o gmotnem in družbenem položaju Petra Kiriloviča, bila ž njim zadovoljna in rešila prašanje o njegovem pohajanju, kakor se jej je zdele, praktično.

„Kdo vé, morda pošlje Bog srečo Olgi, da jo oni poroči... Saj s tem, kar pridevala, se ne preživa... dobro, da sem zdrava, ako pa pride bolezni, propadeva popolnoma“, mislila je Marija Ivanovna. Ako bi ne bilo revščine, bi bilo drugače — moglo bi se mladeniču vrata pokazati... Vedno je pa boljše odvisen biti od dobrega človeka, kateri ugaja, kakor v gladu in v sili pasti Bog ve komu v kremlje. Iz revščine je samo ta izhod, ali pa smrt.“

A da je Čuvašev Olgi ugajal, ni mogel sumiti niti oni, ki ni posebno opazoval.

Vse njeno krasno lice oživilo je izraz sreče, ko je bil on pri njej. Ko se je nekdaj Čuvašev menjnjim poslom slučajno priklonil in prišel prav bližu svoji učiteljici, je njeno lice goreče zarudelo, in ni smela povzdigniti svojih očej, da bi se ne srečala z njegovim prezgovornim pogledom; prigodilo se je tudi Čuvaševu, da je pri pozdravu ali slovesu Olgu roko držal v svoji dalje, kakor je

bilo potreba, a ta roka se ni skušala osvoboditi. Nekoč se je Čuvašev tako ohrabil, da je poljubil Olgi roko pri slovesu. Ona je vsa zarudela in prsti so se ji tresli od njegovega poljuba.

— Peter Kirilovič... čemu to?

— Ali Vam je neprijetno? prašal je Čuvašev gledajo zaljubljeno mladi deklici v oči.

Ona je bila popolnoma presenečena in kako se je razvesila prihoda Marije Ivanovne. Vse to je bilo jako milo, i pri drugih priložnostih bi Peter Kirilovič morda skušal nadaljevati to položenje prijetne neodločnosti, ako bi čustvo nekega čudnega nemira, katero ga je časih navdajalo — mu ne govorilo, da mora mahoma izgubiti Olgo in tega si je želel Čuvašev vsak dan manj.

VI.

Nekoč se je posebno vznemirjal s to slutnjo po poti od doma k italijanski operi, za kojo je bil nesel Olgi in Mariji Ivanovni že dan poprej ustopenici.

Te misli so tako mučile Petra Kiriloviča, da ni zapazil, kako je prišel k razsvetljenemu poslopju gledališča, pred katerim so se gnetli izvoščiki in kočije.

na Koroškem in Primorskem in razdelila mnogo molitvenih, zabavnih in poučnih knjig in učil.

Vsi troški so znašali 5874 gld. 84 kr., torej se kaže prebitek 1630 gld. 98 kr. ter je bil koncem leta 1890 v blagajnici 10.644 gld. 12 kr. naloženih v raznih hranilnicah in posojilnicah in več dolžnih pisem onih šolskih občin, katerim je družba dovolila bila v prejšnjih letih posojila za zgradbe slovenskih šol.

Družba je v prvih petih letih svojega poslovanja nabrala 34.413 gld., potrosila pa 23.769 gld. Zneski sicer niso tako veliki, s kakoršnimi razpolagojo enake družbe večjih narodov, vendar se je veliko storilo, več ko smo s pričetka pričakovali in otelo se je že na stotine slovenskih otrok potujčevanje. (Dobro!) Ker čakajo družbo čedalje večji troški, naj podružnice tudi zanaprej vstrajajo v svojem delovanju, naj podpirajo družbo, da bode mogla zvršiti vzvišeni svoj namen ter, kakor veleva § 2. pravil, vsestranski podpirati in pospeševati slovensko šolstvo na katoliško-narodni podlagi. (Občna pohvala.)

Potem blagajnik še omenja o konecletni prekušnji pri sv. Jakobu v Trstu, kjer se je kot vodstveni zastopnik prepričal, kako ukaželjna je ondotna mladež, kako dobro je odgovarjala in da jih je bilo veliko s primernimi knjigami obdarovanih. Slovenskih otrok je pa še veliko; ko bi imeli mi dovolj prostora in podpore, storili bi lehko še več za slovenski živelj. — Prepričal se je, da je društveno učiteljstvo umevalo svojo vzvišeno nalogu ter jo požrtvovalno izvrševalo, za kar je sme tu očitno pohvaliti. Nadalje še pojasnjuje način, kako misli vodstvo Tržaške zavode še bolj konsolidirati ter jim zagotoviti obstanek in razvoj.

Skupščina sprejme z odobravanjem in „živio“-klici denarničarjevo poročilo.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 10. avgusta.

Češki fevdalci.

Gregorov govor, o katerem smo že poročali, vzbudil je srd in jezo čeških fevdalnih aristokratov. Zatekli so se k „Vaterlandu“ in po svojem običaji jeli napadati Gregra uprav kanibalski surovo. „Narodni Listy“ odgovarjajo tem napadom jako rezko. Ta članek je zelo poučen, zakaj iz njega posmemamo, kakšnega mišljenja je češki narod. Čas je — pravi omenjeni list — da izpregovorimo resno besedo o naših fevdalih, ker se le-ti drznejo zlorabljati dobrodošnost naroda našega. Vrh vse nesreče, katero so oni zakrivili s svojo neumno, egoistično, stanovsko politiko, sklenili so bili z največjimi sovražniki naroda Dunajske punktacije in izdali ter prodali jedinstvo domovine in ravnopravnost. Zdaj se upajo plemeniti ti gospodje v nemškem svojem organu, v Dunajskem „Vaterlandu“, govoriti in pisariti, kakor da so oni voditelji naroda, ter nas poučevati, da smo nezreli otroci, katerim priha največja neumnost. Kje ste pa bili tedaj, ko so narod naš pregnali, kakor zločince. Iz vaše sredine ni šel nihče v zapor, iz vaše sredine ni nihče branil se plačati davkov, dočim so češkemu seljaku odgnali iz bleva zadnjo kravo. Fevdalci so krivi, da se je narod o svojem času branil Hasnerjevih šolskih zakonov, fevdalci so zakrivili, da se za časa

Čuvašev je oddal svoj plašč v prednji sobi gledališča na vešalko znanemu vojaku in šel v parter. Ko je prišel na svoje mesto, je zapazil čudoma, da sta bila prazna naslanača pripravljena za Olgo in njeno teto. To se je zdelelo Petru Kiriloviču še bolj čudno, ker sta prihajali vsekdar o pravem času in bili pri njega prihodu že na mestu. Razven tega je bilo že dovolj pozno, gledališče je bilo skoro polno, iz orkestra ni bilo slišati nerdenih glasov navijalnih instrumentov; pričakovati je bilo vsak trenotek, da se prikaže znana glava kapelnika. Sprva se je Čuvašev čudil, potem se vznemirjal in po moči tega nemira je čutil, kako zelo se je zanimal za usodo svojih znak.

Peter Kirilovič je pogledal na uro.

„Ako ne prideta v desetih minutah, odidem, da izvem, kaj se jima je prigodilo!“ je ukrenil.

Nekoliko pomirjen po tem ukrepnu, pogledal je Čuvašev na odhod k naslanačem in ves zarudel od veselja. Mej številom novo prišedših — zapazil je črnovlaso kodrasto glavico. Dasi so hodile tačas gospe še v klobukih na naslanače, vendar Olga ni hotela tega okrasa in sedela vsekadar golglava. Za Olgo takrat ni bilo videti pohlevnega obraza Marije Ivanovne, osenčenega z znamen temnim trakom njenega klobuka.

(Dalje prih.)

Potockega in Hohenwarta niso izvršili načrti spravi, katera bi bila dobrodošla narodu češkemu. Po Hohenwartovem odstopu, ko niso bili fevdalci izvoljeni v deželnem zboru, uplivali so na češke poslane, da so začeli abstinenco in vzdic vsemu temu drznejo se ti možaki trditi, da niso imeli prilike izkazati narodu češkemu kako uslugo, dokazati mu, da žele njega gmočni in duševni blagor. S takim plemstvom se narod, ki je toli samosvesten, kakor so Čehi, gotovo ne bode boril, nego rekel: Bil sem in ostal budem kar sem, brez Vas in tudi proti Vam.

Nemcem je vse dovoljeno!

V nemškem Gradcu, ki se kaj rad ponaša z imenom „die allerdeutscheste Stadt“ zborovalo je te dni nemško in avstrijsko planinsko društvo. To priliko porabili so lojalni Graški Nemci, da so brzjavili nemškemu cesarju, zatrjuje ga svoje udanosti. Seveda, da so se držali Slovani brzjaviti kakemu tujemu vladaru, tedaj bi bili besneli in divjali naši Nemci, da se pa oni poklanjajo nemškemu cesarju, to se jim šteje še v zastugo!

Iz ogerske zbornice.

Imunitetnega odseka posvetovanja glede Ugrov. Uzelčeve afere so kontana, in sicer v opoziciji ugodenem zmislu. Odsek predloga, zbornica naj izreče, da poslanec za besede, katere govori v zbornici, torej na mestu, kjer zadošča poslanskim svojim dolžnostim, ni dolžan odgovora, in da se krši imuniteta, ako se zahteva od njega zadoščenja izven zbornice. — Sedaj budem videli, kaj poreče general Fejervary, ki je baš nasprotnega mnenja.

Vnanje države.

Napitnica generala Černajeva.

Pri banketu na čest francoskim gostom napis je, kakor smo že poročali, general Černajev francoski vojski in uplel v svoj govor nekaj kako kljivih migljajev, katere so razburile posebno sosedje Rusije. Pariski „Tempa“, na pol oficijskem listu, izjavlja vsled tega, da iz telegramov carja in Carnota še ni smeti izvajati, da bode Rusija storila katerekoli korake, da se uresničijo francoske nade glede Alzacije in Lotaringije.

Grška prestolonaslednica.

Grškega prestolonaslednika soproga je, kakor znano, sestra nemškega cesarja. Ko se je omogožila z grškim princem, pristopila je tudi k pravoslavni veri. Pred kratkim raznesla se je vest, da tega pristopa ne odobrava patrijarh Carigradski in da bode morala princinja Sofija prebiti v drugič vse predpisane ceremonije. — Ta poročila so povsem neresnična, zakaj Carigradski patrijarh nima nobene pravice glede grške cerkve v kraljevini, ki je povsem neodvisna od ekumenskega patrijarhata.

Crispi,

česar članek „o Franciji, Italiji in vatikanu“ je vzbudil toliko senzacije, primoran je zagovarjati se proti strastnim napadom francoskih časnikov. Crispi je Francozom toli mrzek, da ga pri vsaki priliki uprav z blatom obmetavajo. Ker je razkril nekatere intrigue francoske glede posvetne vlasti papeževe, zameril se je na novo. A kakor so strastni francoski nasprotniki Crispijkevi, ravno takšen je tudi on sam. V kratkem izide nov članek njegov, v katerem bode zagovarjal in opravičeval trojno zvezo kot jedino Italiji koristno.

Francoski manevri.

Za velike vojaške vaje meseca septembra se zanimajo vsi vojaški krogi, ker manevrov v tolikem obsegu še ni bilo na Francoskem. General Galiffet bode poveljnik sovražne vojske, katera bode marširala proti Parizu, general Auerstädt bode pa vodil vojake, ki imajo braniti glavno mesto. Vseh vojakov bode 120.000 mož z 10.000 konji in 562 topovi.

Nemška mornarica

udeležila se bode tudi skupnih demonstracij evropskih velesil proti kineškim preganjalcem kristjanov. Raznesla se je bila vest, da je Nemčija odklonila udeležiti se teh demonstracij, a v zadnjem trenotku premislili so si stvar v Berolinu in odpolali tri manjše ladije.

Nemiri na Španjskem.

Pomanjkanje živil in zasluga je uzrok, da so začeli na Španjskem mali nemiri, kateri pa na raščajo vedno bolj in so tem nevarnejši, ker jih ne prouzročajo samo delavci nego i mestjani i kmetje. Pred kratkim bili so taki nemiri v Barceloni, kjer jih je pa udušilo vojaštvo. Tudi v drugih krajih, osobito v Saragossi, Valenciji, Valladolidu, Bilbau, Burgosu in Santanderu javljajo se priprave k nemiru in uporom, tako da je vlada ondotne posadke hitro pomnožilo.

Angleška in Španija.

Filipinski otoki, kateri so že jedenkrat skoro prouzročili evropski konflikt, bili so pred kratkim povod tako resnim razpravam med Angleško in Španijo. Na otoku Sibutu razobesila je nekega dne moštvo ondu vozeče angleške križarke zastavo svojo. Španski guverner odposlal je takoj nekaj ladij v Sibutu z nalogom, da odstranijo angleške zastave. Vzlič temu, da so angleških ladij poveljniki izjavili, da razobesene zastave nimajo političkega pomena, nego so se razobesile le zaradi vojaških vaj, izkrcali so se vender španski vojaki ter na mestu angleških zastav obesili španske.

Nizozemsko ministerstvo

se je konečno vendarle sestavilo po želji kraljice regentnje. Predsednik je župan Amterdamski Tienheven, ki bode začasno tudi notranje zadeve vodil; Tak van Portolt je komunikacijski minister; Cremerš minister za kolonije, Schmett minister pravosodja, Beaufort vnašnji zadev in mornarice. Finančni minister bode predsednik državne banke Pierson. Vojni minister še ni imenovan.

Angleška in Egipt.

Visoka porta narocila je svojemu poslaniku v Londonu, naj izreče lordu Salisburiju turške vlade željo, da bi se zopet začela pogajanja zaradi Egipta, osobito, da bi angleška posadka ostavila Egipt. Kakor poročajo angleški listi, izrazil se je lord Salisbury v tem zmislu, da zdaj v taka pogajanja ni ugoden čas.

V južni Ameriki.

Republika členska napovedala je baje republike Oliviji vojsko zato, ker je le-ta priznala kongreski stranki, to je upornikom členskim, one pravice in lastnosti, katere gredo samo državam.

Dopisi.

Iz Celovca 6. avgusta. [Izv. dop.] (Planinska šola v Ukrah.) Ukre so prijazna vas sredi Kanalske doline na Koroškem. Ukljani so kakor vsi slovenski prebivalci Kanalske doline pošteni Slovenci, ki pa še večinoma živijo brav po navadi nomadov ali pastirjev. Po zimi bivajo doma; ženske predejo volno, pleto iz nje nogovice, jopiče itd.; možje pa spravljajo na saneh drva in seno s planin. Spomladi se družina deli; polovica ljudij ostane doma, da oskrbi domače njive, druga polovica pa gre na planino, da oskrbi tam živino in senožete. Po leti pa se za dva ali tri meseca presele vsi na planino; v domači vasi so v tem času zaprte skorje vse hiše, le tu in tam ostane kaka stará ženica doma; ostala družina biva na planini, kjer pasejo ovce in govedo, spravljajo surovo maslo in sir, delajo na velikih senožetih in spravljajo krmo v ute, katerih nahajamo po ukovski planini na 200. Ukovska planina je tako razširjena; od jednega konca do drugega ima najmanj po tri ure hodá. Vsled teh razmer bilo je dozdaj ves čas, kar šola stoji, navada, da ob poletnem času otrokom planinčanom ni bilo treba v šolo hoditi. — Kakor sem omenil, so Ukljani pošteni in zavedni Slovenci, ki ljubijo in spoštujejo svoj materin jezik, ne da bi zanicevali jezik svojih nemških sosedov.

Povsod po slovenskem Koroškem pa se trudi nemški šulferajn slovenski jezik zatrepi in pripraviti Prusom „most do Adrije“, povsod ima pristašev, ki mu pri tem nečastnem delu verno pomagajo, le v Kanalki dolini in zlasti tudi v Ukrah še dozdaj nemški šulferajn ni imel nobenega upliva. Razume se, da so gospodje od nemškega šulferajna in tudi drugi merodajni faktorji, ki najbolj povspremijo njebove za Slovence žalostne namene, ugibali in premišljevali, kako bi bilo mogoče tudi semkaj stegniti dolge svoje roke in z „judeževimi groši“ popačiti tudi poštena srca ukovskih Slovencev. Tu si izmisli okrajni šolski nadzornik Wisiak „planinsko šolo“. Računal je menda tako-le: Ukovska mladina zato tako malo napreduje v nemškem jeziku, ker biva po dva ali tri meseca brez šolskega pouka na planini, kjer ne sliši nobene nemške besede in še tiste borne nemške izraze pozabi, ki so se jej v domači vasi utepli v glavo. Potrebno je torej, da se ustanovi na ukovski planini šola, ki bode tudi v poletnem času skrbela, da se učé slovenski otroci „blažene“ nemščine. Nemški šulferajn bo rad pomagal pri tem podjetji in mi bode še „hvaležen“, da mu pripomorem do že dolgo zaželenega upliva v Kanalski dolini. — In res so šolske oblasti z nemškim šulferajnom vred to misel gosp. Wisiaka z velikim veseljem in naudušenjem pozdravile.

Takratni okrajni glavar Praxmarer pride v Ukrah k občinski seji in skuša z znano svojo zgovornostjo pridobiti občinski svet za idejo planinske šole. Posreči se mu res, da se pri tej seji z jednim glasom večine*) sklene, naj se zida planinska šola. Dasi je pri tej seji manjšina zahtevala, naj se v tej zadevi vpažajo vsi občani za svoje mnenje, niso se na to ozirali, ampak takoj so se začele priprave za planinsko šolo. Nemški šulferajn je ponudil potrebni denar, c. kr. uprava državnih gozdov (k. k. Domänen-Verwaltung) dala je na razpolaganje potrebni les in šolski oblasti posrečilo se je v ta na-

*) 6 občinskih odbornikov je glasovalo za planinsko šolo, 5 proti njej; zdaj so še od onih šestih odpadli 3 takoj da so za planinsko šolo izmej 11 odbornikov le trije sicer župan in dva njegova sorodnika.

men izposlovati celo na najvišjem mestu podporo; presvetli cesar podaril je za planinsko šolo 300 gld. Ko se je letos razširila vest, da se bode res stavila planinska šola, prišli so vsi občani nad prvega občinskega svetovalca Marčula, naj zapreči vender on to. Neko nedeljo po maši naznani torej Marčul pod lipom, naj se tisti može, ki so proti planinski šoli, zberó popoludne v občinskem uradu, da podpišejo odgovor ali rekurz proti planinski šoli. Morčul je pod lipom prav mirno govoril, a vender so ga nasprotniki tožili, da je hujšal, da je žalil oblasti, sploh da se je vedel nepostavno. Zato pride drugi dan orožnik k njemu ter mu vzame prošnjo s podpisom, ki pa še niso bili popolni. Na to pride okrajni glavar preiskovat vso stvar. Okrajni glavar trdi, da Marčul ni imel pravico, naznani pod lipom, naj se zberó možle v občinskem uradu. Marčul pa odgovori, da je v Ukvah že od nekdaj naznana, da sklicuje pod lipom razven župana tudi prvi svetovalec, če je kaj posebnega. Ob jednem prosi, naj se mu vrne prošnjo, kar je še niso vsi občani podpisali. Ko mu nato okrajni glavar reče, da bo prošnjo pri sodišču dobil, odgovori Marčul: "Če akt pri sodišču dobim, nimam z Vami ničesar več govoriti in se bom pri sodišču zagovarjal;" rekši vzame klobuk in odide. — Stvar se izroči potem državnemu pravdništvu, ki pa ne najde v tej zadevi nobeuega uzroka, da bi kazensko postopalo proti Marčulu. — Ker okrajno glavarstvo ničesar ne odgovori, in ker se začne šola staviti proti volji Ukljanom, odpošljeta se dva moža, Marčul in Kajl, da gresta h gospodu deželnemu predsedniku v Celovec ter mu vso stvar razložita. Deželni predsednik se izgavarja, da mu razmere niso popolnoma znane ter reče možema, naj gresta k deželnemu šolskemu nadzorniku Gobancu, ki ima vso stvar v rokah.

(Konec prih.)
Iz Rajhenburga 8. avgusta. [Izv. dop.] "Národná čítalnica v Rajhenburgu" se bo slovesno otvorila v nedeljo dne 23. avgusta ob 4. uri popoludne v gostilni župana g. Unschulda poleg kolo-dvora. — Godba, tudi z instrumenti za ples, je že najeta in pevki in pevci naši pod vodstvom marljivega pevovodje g. F. Eksel-na se pridno vežbajo.

V novejšem času prihajajo tuji v naš trg še posebno radi, ker je za postrežbo razmerno res dobro poskrbljeno, zato je pričakovati, da bo dne 23. udeležba obilna, zlasti, če bo vreme ugodno. Upisanih je že lepo število čitalničarjev domačih pa tudi unanjih, kakor: iz Blance, Sevnice, Kozjega, Krškega, Brežic i. t. d. Načelnik č. odobra je cesarski svetovalec in deželni poslanec g. Jerman, njegov namestnik pa za vse dobro vneti župnik g. Walter. Da se bo otvoritev dostoju vrsila, porok nam je slavni odbor, kateri pridno zboruje. — Živeli napredni in zavedni Rajhenburžani in vrle Rajhenburžanke!

J.

Domače stvari.

(Luka Robič †.) V soboto 8. t. m. umrl je po dolgi bolezni v 78. letu svoje starosti g. Luka Robič, c. kr. višji davčni nadzornik v pokoji, bivši poslanec dež. zborna kranjskega, večletni odbornik in blagajnik "Slovenske Matice" in član družin narodnih društev. Pokojnik bil je kremenit narodnjak iz stare šole, iz onih časov, ko so zavedni domoljubi bili še redko sejani. Pri kmetijski družbi, katere odbornik je bil, delal je več let poročila na ministerstvo. Sploh se je pečal mnogo z narodnim gospodarstvom in s statistiko. Porodil se je pokojnik v Kranjski gori. Naj mu bode blag spomin!

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je dospel g. Ivan Gruden, umirovljen davkar na Vrhniku, 10 gld. namesto venca umrlemu prijatelju g. Franu Kotniku z Vrda. — Ta domoljubni čin beležuje se rodoljubnemu g. daritelju dostoju zahvaljuje: Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Za "Sokolski dom") nabral je brat Bolča včeraj mej predtelovadci, zbranimi na Viču, vsoto 8 gld. 54 kr. Živeli vrli predtelovadci, ki vedno pokažejo z dejanjem, da jim je mar za prosphek Sokola.

(Posebni vlak,) kateri priredi "Ljubljanski Sokol" zaradi obiska tamošnje izložbe v Zagreb, odšel bode iz Trsta o polunoči dne 6. septembra in bode postajal na vseh postajah do Zidanega mostu. Jednak vlak odpelje se ob treh zjutraj iz Maribora. Pri Zidanem mostu bosta se vlaka združila ob sedmih zjutraj. Ob desetih dopoldne bode prihod v Zagreb, kjer se bode vršil

slavnostni vsprejem. — Izložba v Zagrebu bude tako lepa. Prijatelj našega lista, ki je obiskal izložbo v Pragi in se je nazajgrede ustavljal v Zagrebu, da si ogleda priprave za tamošnjo izložbo, zatreval nam je, da je bil skrajno iznenaden. Videč v Pragi tako sijajno izložbo, da bi se zamogla skoro primerjati s kako svetovno, ni pričakoval od izložbe Zagrebške Bog si ga vedi koliko. Zagotovil nas je pa, da je v svoje veselje razvidel, da je izložba Zagrebška tako izvirna in tako krasno urejena, da jo bodo občudovali tudi oni, ki so bili v Pragi. — Naj torej nikdo ne zamudi ugodne prilike ogledati si lepo napredovanje Zagreba in hrvatsko izložbo. Cene za vožnjo tje in nazaj sicer doslej niso še dogovorjene z južno železnico, vendar zamoremo že danes zagotoviti, da bodo tako nizke. — Ker bode potreba pravočasno urediti vprašanje zaradi stanovanj v Zagrebu, in je odbor "Sokola" zaradi tega že stopil v dogovor z izložbenim odborom Zagrebškim, naj se oni, ki se bodo za gotovo udeležili skupnega izleta v Zagreb, oglašajo že sedaj in naj naznanijo ob jednem, v katerem železničnem razredu se nameravajo voziti. Naznana naj se pošiljajo odboru "Sokolovemu", generalnemu zastopu banke "Slavije" ali pa gospodu podžupanu Vasi Petričiču.

(Za veliko pevsko slavnost v Zagrebu) prepustil je komandujoči general baron Bechtolsheim pevski zvezi jahalnic za čas od 1. do 10. septembra. Veliki koncert zveze vršil se bode torej v okinčeni jahalnici. Za koncert se uče že zbori: Zajčovo himno, Eisenthutovo "Bura" in Zajčev zbor "More".

(Slovenskih višnjegimnazijcev nameravana slavnost) vršila se bode v prepriajnem našem Kamniku. Pri tej veselici sviralna bode vojaška godba c. kr. pešpolka baron Kuhn št. 17. Pevske točke bodo sami dijaki in sicer kakih štirideset pod skrbnim vodstvom abiturienta Juvanca st. Kakor čujemo od raznih strani, obeta ta slavnost nekaj sijajnega in novega. Vidi se torej, da se tudi šolska mladina probuja za narodno stvar ter se tako polagoma pripravlja za bodoče svoje delo. — Bog in sreča junaka!

(Dijaška veselica.) Iz Planine nam pišejo: Ljubljanskim abiturientom se letos i no-tranjski dijaki pridružijo, da polože mal dar na narodni žrtvenik v korist Prešernovemu spomeniku, s tem, da priredi v kratkem tu v Planini veliko dijaško slavnost. Vspored bode posebno zanimiv, ker sodeluje pri veselici dijaški orkester in pa ker se predstavlja nova igra s petjem.

(Na mesečni živinski semenj) 8. t. m. priguralo se je 581 glav konj in volov, 298 krav, 105 telet, skupaj tedaj 984 glav. Kupčija je bila sploh srednja, in sicer za govejo živino skoraj le mej domačimi ljudmi, ker je zavoljo slabega vremena prejšnjega dne manjkalo zunanjih kupcev. Boljša je bila kupčija s konji, ker je bilo došlo precej italijanskih trgovcev.

(Vabilo k zborovanju "učiteljskega društva za kranjski šolski okraj") katero bode 13. t. m. ob 10. dopoldne v mestni dvorani v Kranji. Vspored: 1. Razgovor o vprašanjih, ki stoejo na dnevnem redu letošnje deželne učiteljske konferencije. Poročevalci gg. Kragl, Likozar, Vavken. — V "Učit. Tov." objavil je odbor mej poročevalci tudi odposlanca k deželni učiteljski konferenci g. učitelja Jos. Levičnika, a on izjavlja, da poročila "ne vtrpi prevzeti". — 2. Nasveti. K obilni udeležbi vabi najljudneje odbor.

(Slovenski napisi v Trstu.) V tem oziru piše "Edinstvo": Preteklo leto zbrali so se nekateri slovenski obrtniki in trgovci ter so sklenili, da vsi navzočni napravijo do konca meseca septembra 1890. na svojih trgovinah slovenske napis. Žal, da jih je le malo izpolnilo svojo oblubo. Opomijamo jih torej danes na dano, a ne spolnjeno njih oblubo; pomislico naj, da so zastavili moško svojo besedo. Tu ne velja nikak izgovor: kajti vzgledi nam pričajo, da upravóni, ki so si napravili slovenske napis, prav izvrstno uspevajo s svojimi kupčjami. Ako bi dotičniki storili svojo dolžnost — kakor na primer dva brivec v ulici via Caserma in jeden v ulici Molino grande — vspodbujali bi s tem tudi druge obrtnike, ki niso bili pri tem shodu. Slovensko občinstvo pa pozivljamo, da podpira v prvi vrsti óne obrtnike, ki so si priredili slovenske napis. Svoji k svojim!

(V nunski cerkvi) bodo v tork 11. avgusta ob 1/2. uri zjutraj preoblekl 11 redovnic,

jedna pa bode storila profes. Slovesnost bode vodil knezoškof dr. Missia. Ko bode dovršena, daroval bodo novo mašo brat one redovnice, ki je storila profes. Popoludne ob 1/2. uri bode v samostanu obed za veliko število gostov.

(O znižanji tovorne voznine,) katero je dovolilo c. kr. generalno vodstvo avstrijskih državnih železnic za leto 1891. in ki je razglašeno v naredbenem listu c. kr. trgovinskega ministerstva za železnice in brodarstvo zvezek 7, naznanjam, da so se v naredbenem listu št. 43 z dne 14. aprila 1891. l. točka 825 razglašena določila za pošiljatve spiritu tako premenila, da se ina prvič odaja z direktnimi tovornimi listi zvršiti pod tvrdko kake rafinerije kot pošiljateljice, in drugič, da ima pošiljatelj pri pošiljatvah v Celovec, Kranj, Ljubljano in Beljak naslednje poti določiti, in sicer: 1.) Pri pošiljatvah iz Prague (c. F. J. žel.) pot preko Budejovic-Sv. Valentina. 2.) Pri pošiljatvah iz Lieben-a (drž. žel. dr. in av. sev. zap. žel.) in Jungbunzlau-e (c. sev. žel.) pot preko Prague (c. F. J. žel.) — Budejovic-Sv. Valentina. 3.) Pri pošiljatvah iz Jungbunzlau-e (av. sev. zap. žel.) v Kranj pot preko Prague (c. F. J. žel.) — Budejovic-Sv. Valentina. 4.) Pri pošiljatvah iz Pardubic (juž. sev. nem. zvez. žel.) in Smiřic-a v Celovec, Ljubljano in Beljak pot Nemški-Brod-Jedlesee, v Kranj pot preko Prague (c. F. J. žel.) — Budejovic-Sv. Valentina. 5.) Pri pošiljatvah iz Pardubic (drž. žel. dr.) v Celovec, Ljubljano in Beljak pot preko Chotzen-a Brna-Stadlau-a-Grammat-Neusiedla, v Kranj pot preko Prague (c. F. J. žel.) — Budejovic-Sv. Valentina. 6.) Pri pošiljatvah iz Belskega (Bielitz), Raitza, Opave in Veličke pot preko Dunaja. Tovorne voznine za pošiljatve iz Jungbunzlau-e v Bludenc, Feldkirch, Kranj in Wilten (ozir. Inomost), katere so razglašene v naredbenem listu št. 43 z dne 14. aprila 1891. l. točka 825, veljajo le za Jungbunzlau-o č. sev. želez. tovorne voznine za Lieben dr. žel. dr. veljajo tudi za Lieben av. sev. zap. žel., tovorne voznine za Pardubice drž. žel. dr. tudi za Pardubice juž. sev. nem. zvez. žel. "Posebna določila", katera so razglašena v neredbenem listu št. 47 z dne 23. aprila 1891, pa se premene tako-le: Drugi odstavek naj se glasi: Pri razmerah, navedenih pod B., vršiti se ima oddaja z direktnimi tovornimi listi pod tvrdko kake rafinerije kot pošiljateljice, in v Bludenc, Feldkirch in Wilten (ozir. Inomost) pošilja naj se, ne da bi se določila pot; pri pošiljatvah v Kranj določiti je pot preko Prague (c. F. J. žel.) — Budejovic-Sv. Valentina, pri pošiljatvah iz Kolina (av. sev. zap. žel.) v Celovec, Ljubljano in Beljak pa pot preko Chotzena-Brna-Stadlaua-Grammat-Neusiedla. Te razglašene tovorne voznine za pošiljatve v Kolin veljajo za Kolin (drž. žel. dr.), voznine za pošiljatve iz Kolina veljajo za Kolin (drž. žel. dr. in av. sev. zap. žel.)

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 9. avgusta. Najvišjega sodišča dvorni svetnik baron Spens-Borden imenovan je sekcijskim načelnikom v ministerstvu pravosodja, namesto upokojenega Ernesta pl. Giuliani-ja.

Peterburg 9. avgusta. Car in carica sta se vrnila s Finskega, carjevič došel v Orenburg. — Dne 19. avgusta odpotujeta car in carica v Kodan, kjer ostaneta mesec dnij.

Peterburg 9. avgusta. Srbski kralj, Ristić in Pasić odpotovali sinoči na Dunaj. Car spremil kralja na kolodvor.

Praga 9. avgusta. Petek imeli na Hradžanah v Ferdinandovem letovišči Slovenci i Hrvatje skupni obed. Popoludne v razstavi. Zvečer v novem mestu zabava, pri kateri so svirali tamburaši iz razstave. V soboto na Žofinskom otoku v Rudolfinumu skupni obed, napitnica aranžerju Pavlinu, ki je tolikim Jugoslovanom omogočil pohod, prošnja še za jeden vlak. Zvečer bilo slovo od odbora razstave. Gogola govoril za odhod, zahvalil za sijajen vsprejem in izrazil vseh občudovanje. Za Čeha zahvalil se Sediak in izrekel veselo nado, da bodo Ljubljansko razstavo Čehi obiskali, potem v Besedi koncert na čast vsem gostom. Pater Ekert govoril naudušeno.

Pariz 9. avgusta. Salisburij došel v Pariz, kjer se misli delj časa muditi. — Kineški poslanik dobil poročilo, da nemiri na Kineškem pojemajo,

